کندهار ولایت
د اطلاعاتو فرهنګ ریاست
د هنر او فرهنګ آمریت

بسم الله الرحمن الرحیم

موضوع پیژندنه

- موضوع : د مورنۍ ژبې نړۍ واله ورځ
- تهیه کوونکي : د کندهار اطلاعاتو فرهنګ او پوهنتون ریاستونه
- مؤلف : استاد نوراحمد قران مل
- نیټه ۴ حوت ۱۴۰۱ ل کال ماپښین ۲ بجې

د معاصرو نړۍ والو ژبو تعداد

به گزارش ETHNOLOGIES، در حال حاضر ۷۱۱۷ زبان در سراسر جهان صحبت می شود.

د معاصري نړۍ رسمي ژبې

- English
- French
- Spanish
- Russian
- Arabic
- Chinese

د بومي وګړو یاسیمو ژبو معاصر تعداد

- 1 مندرین (چینی) 955 885000000
- 2 اسپانیایی 405 332000000
- 3 انگلیسی 360 322000000

اریک ژبه

- د سیحون او جیهون «آمو او اټک» سیندونو ترمنځ د کوچیاني قبایلو ژبه ده
- تقریبا ۵۵۰۰ کاله پخواني د برصغیر اوسني هند سیمي ته نقل سوې ده.
- لمړی په سانسکریټ وروسته په اروپاتیک، هندیک او فارسیک ژبو اووښتي

پښتو ژبه

- ۵۰۰۰ کلن تاریخي قدامت
- د اریک ژبي خور بلل کیږي
- نړۍ وال يې په هندیکو ژبو کي حسابي

د پښتو ژبي ويونکي سيمي

- قديمي سيمي «افغانستان، پاکستان، هند او ايران»
- د معاصرو بحرانو تر رامنځته کېدو وروسته پراختيا

«سعودي عربستان (مدينه منوره)، عربي متحده امارات (دوبۍ، شارجه)، امريکا متحده ايالات (نيويارک، ويرجنيا، واشنګټن، کلفورنيا)، روسيه (مسکو)، اکراين (کيف)

د پښتو ژبی ٪ ویونکي

- د پخوانیو پښتنو بنستپالو په وینا له (۶۸/۷۵)٪ پوري
- د معتدلو او انعطاف لرونکو افغانانو په اټکل « ۵۸/۶۳) پوري
- د ایراني او سیمي یزو اټکلونو په وینا (۴۱/۴۳)٪ پوري

د پښتو ژبې لهجوي ځانګړني:

په ډیالیکټیک یا منطقوي ډول درې لهجې لري (کندهارۍ، جنوبي او مشرقي) سیمي

- کندهارۍ لهجه« تورغونډۍ، ډالبندین، کوټه، ږوب، غزني کوتل، خاکران، اروزګان، فراه او سیستان»
- جنوبي لهجه « خوست، ټل، وانه، وزیرستان، بنو»
- مشرقي لهجه « ارزه، جلالکوټ، نوښار، پیښور، چهارصده، کنړ، لغمان»

له نورو ژبو سره فونیمیک مشابهت په خاصو تورو

- پښتو له روسي سره د (ږ،ښ،ځ) فونیمونو سره مشابهت لري په دې معنې دا درې توري په دواړو ژبو کې کارېږي.
- پښتو له انګلیسی، فرانسوي، پرتکالي مجموعاً په **Anglo –Saxons** ژبو کې د (ټ، ډال، ګ) تورو سره مشترکات لري.
- پښتو د پورته ژبو او د عربي او عبري ژبو له (١٠) حروفو (ث،ح،ذ، ص، ض، ط، ظ، ع، غ، ف، قاف) ماسیوا په نورو متباقي حروفو سره مشترکات له ختیځو ژبو په ځانګړي ډول له فارسی او اردو ژبو سره لري.

مورفیمیک مشابهت په خاصوتورو

- پښتو په تمامه معني د حروفي ليکدود په بڼه کي د عربي ژبي طرز دی چي طراح يې خواجه احمد ميمندي بلل کيږي

د پښتو ژبې ارزښت

- زړه او لرغوني تاريخي مخينه راته روښانه کوي.
- د مرکزي اسيا په جنوبي برخه کي ديوه واحد ساتل سوي تر ۶۰ زيان ميليوني ملت موجوديت په ثابتيږي.

نیمګړتیاوې

- د واحد لهجوي دريځ نه موجوديت
- د واحد ليکدود پر سر نه توافق
- په اکاډېميکو برخوکي د متواترو او منظمو دايرةالمعارفونو، تاريخي کرونوژي، تاريخي پيښو دوامداره نه ثبت او د اکاډېميکتوب بشپړ نه ډيجيټل کېدل

د حل لاره

- د اکاډېمیکو، ښاري او کلیوالو مخورو په چاڼ دیوه داسي بورډ ایجادول چي د واکمن لیک دود او ګړدود لپاره کار وکړي.
- د پیاوړو منطقوي موزونو انتروپولوجستان په مټ الفبايي او لهجوي مرکباتو تنظیم او تخریجول.

پوښتنه

له توجه مو مننه